

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant
Mevrouw H. Kooijmans
Postbus 100
5201 AC 's-HERTOGENBOSCH

VERZONDEN 6 JULI 2017

Datum	Ons kenmerk	Telefoonnummer	Contactpersoon
6 juli 2017	Z/050343	(0485) 729134	Dhr. H. Kars
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Registratienummer	Onderwerp
-	17007/OV	59412/RDA	Wet natuurbescherming, ontheffing fauna, populatiebeheer grauwe gans

Geachte mevrouw Kooijmans,

Onderstaand treft u het besluit aan op uw aanvraag voor een ontheffing ten behoeve van populatiebeheer van de grauwe gans (Anser anser), in de provincie Noord-Brabant.

PROCEDURELE ASPECTEN

De aanvraag

Op 6 juni 2017 heeft u namens de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant (verder: de FBE), een aanvraag ingediend om een ontheffing op voorhand voor het doden van grauwe ganzen op basis van populatiebeheer.

De ontheffing wordt aangevraagd voor het op jachtveldniveau reduceren van de populatie grauwe ganzen in de WBE's:

De Brabantse Wal, Steenberg e.o., Oranje en van Glymes Polders e.o., Niervaart, De Haagsche Beemden, de Amerkant, de Dongemond, De Biesbosch, Land van Altena, de Moer, de Langstraat, Broek en Duin, 's-Hertogenbosch Oost, 't Elsbosch, de Maaskant, Groot Ravenstein, de Overlaat, Boxmeer, Heidse Peel, Deurne en Asten.

De ontheffing voor het doden van grauwe ganzen wordt aangevraagd voor de volgende tijdsperiode: 15 februari tot en met 31 oktober.

De ontheffing voor het behandelen van nesten van grauwe ganzen wordt aangevraagd voor de volgende tijdsperiode: 1 maart tot 31 mei.

De gevraagde looptijd van de ontheffing is 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2023.
Een uitzondering hierbij vormen de rust- en foerageergebieden, hiervoor wordt de ontheffing
aangevraagd voor de tijdsperiode : 1 april t/m 31 oktober.

Gezien de zomertelling van 2016, de schades en het afschot tot op heden vragen wordt een afschot-
quotum aangevraagd voor in totaal 15.000 grauwe ganzen. Dat is inclusief de dieren die tot 1 juli
2017 geschoten zijn. Op datum van dagtekening zijn er 4.595 dieren geschoten. Een quotum in de
ontheffing kan daardoor gesteld worden op 10.000 dieren voor het jaar 2017.

De ontheffing wordt aangevraagd voor een afschotperiode van een uur voor zonsopkomst tot een
uur na zonsondergang.

De ontheffing wordt aangevraagd voor de inzet van de volgende middelen, welke opgenomen dienen
te worden in de ontheffing:

- Hagelgeweer kaliber 12, 16 en 20
- Kogelbuks vanaf kaliber .22
- Alle wettelijke lokmiddelen
- Honden, niet zijnde lange honden (voor de nazoek van geschoten dieren)

Onderbouwing aanvraag

Voor de onderbouwing van de aanvraag, wordt door de Faunabeheereenheid verwezen naar de
betreffende onderdelen van het goedgekeurde Faunabeheerplan 2017-2023 (verder: Fbp).

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure toegepast, overeenkomstig het
bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht.

WETTELIJK KADER EN BELEIDSKADER

Bevoegd gezag

Ten behoeve van de beperking van de omvang van een populatie van vogels als bedoeld in artikel
3.17, eerste lid, van de Wnb, kunnen Gedeputeerde Staten (verder: GS) ontheffing verlenen als
bedoeld in artikel 3.3, eerste, vierde en vijfde lid en artikel 3.4, tweede lid Wnb.

Nota Faunabeheer

Op 18 april 2017 hebben wij de Nota Faunabeheer Noord-Brabant vastgesteld. Hierin is ten aanzien
van ganzen opgenomen dat de ontwikkelingen rond het ganzenakkoord en het daarna stranden van
dit landelijke akkoord, ertoe leidden dat het noodzakelijk werd geacht om op provinciaal niveau
beleidsmatig anders met ganzenoverlast en -bestrijding om te gaan. Deze (nieuwe) aanpak is
overgenomen in de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant en de Eerste wijzigingsregeling
Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant .

GS hanteren het wettelijke uitgangspunt dat inheemse diersoorten beschermd moeten worden.
Hierin wordt ook de intrinsieke waarde van het dier alsook de samenhang binnen een ecosysteem
erkend. Eventueel afwijken van de verboden als opgenomen in de Wnb (om bijvoorbeeld dieren
opzettelijk te vangen of te doden) is dan ook een uitzondering. Dit is het 'nee, tenzij'-principe.

Van het verbod ('nee') kan slechts onder bepaalde voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Deze
'tenzij' geldt in de vorm van een algemene uitzondering (de jacht) en bijzondere uitzonderingen
(waaronder beheer en schadebestrijding).

Afwijken van de verboden gebeurt alleen na een zorgvuldige afweging van belangen, wanneer er geen andere bevredigende oplossing is. Deze afweging betreft natuurbelangen versus bijvoorbeeld economische-, gezondheids- of veiligheidsbelangen.

Opzettelijk verontrusten of het weren van soorten heeft de voorkeur boven doden. Pas als blijkt dat verontrusten niet meer voldoende effect heeft, wordt het wegvangen of doden van dieren overwogen. Hiertoe kunnen GS een ontheffing op voorhand verlenen aan de FBE op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan. Het faunabeheerplan geeft hierover het volgende aan:

De gunstige staat van instandhouding van de dieren moet gegarandeerd zijn. Als de gunstige staat van instandhouding in het geding is, zullen maatregelen moeten worden getroffen, zodat verdere verslechtering wordt tegengegaan. Monitoring is hierbij essentieel.

Hoofdlijn ganzenbeleid Noord-Brabant

Centraal staat de rust in de winter voor trekganzen en het terugbrengen van de schade veroorzaakt door de zomerpopulatie standganzen, waarbij gezocht wordt naar een evenwicht tussen behoud van een duurzame populatie en een acceptabel schade- en veiligheidsniveau.

De winterperiode loopt van 1 november tot en met 14 februari en de zomerperiode loopt van 15 februari tot en met 31 oktober.

Op ganzen die in deze periode aanwezig zijn, vindt schade-gerelateerd beheer plaats. Het gaat hierbij om de soorten grauwe gans, brandgans, kolgans, Canadese gans, Indische gans, Nijlgans en onbeschermden soorten als de gedomesticeerde grauwe gans (boerengans). Binnen deze periode is in Noord-Brabant het beleid ten aanzien van de grauwe gans, Canadese gans en de brandgans gericht op het zoeken naar een evenwicht tussen behoud van een duurzame populatie en een acceptabel schade- en veiligheidsniveau. De kolgans is als broedvogel nog nauwelijks aanwezig.

Het beheer van ganzen is uitgewerkt in een regionaal gebiedsplan/beheerplan, dat per 1 juli 2017 onderdeel vormt van het nieuwe faunabeheerplan 2017-2023. Dit regionale gebiedsplan/beheerplan gaat uit van een beheer dat gebaseerd is op:

1. Inrichtingsmaatregelen,
2. Diervriendelijke preventieve maatregelen en
3. Reducerende maatregelen.

Omdat, conform landelijke afspraken, de zomer- en winterperiode zijn gewijzigd, is zeker in het voorjaar sprake van een zekere overlap tussen wintergasten en broedvogels. Dit geldt met name voor de brandgans en de kolgans. De op te stellen regionale beheerplannen dienen hierop in te gaan. Dit geldt ook voor de relatie tussen de beheermaatregelen en de effecten ervan.

Aanwijzing rust- en foerageergebieden ganzen en smienten

In de Regeling natuurbescherming Noord-Brabant is de aanwijzing van rust- en foerageergebieden opgenomen. Als rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid van de Verordening, worden de volgende gebieden aangewezen (de gebieden zijn weergegeven op de kaarten in bijlage 1. van deze Regeling):

- De Brabantse Wal;
- Buitengorzen;
- St. Antoniegorzen;
- Drimmelen;
- Beerse Overlaat;
- Uiterwaarden Ooijen en Megen.

De looptijd van deze rust- en foerageergebieden is van 1 november tot 1 april.

Wet natuurbescherming

Gedeputeerde staten kunnen op grond van artikel 3.3 Wnb in samenhang met artikel 3.17 Wnb, ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid Wnb, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is o.a. nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Faunabeheerplan Noord-Brabant 2017-2023

Grauwe ganzen veroorzaken veel schade in grasland en wintergraan en af en toe ook in een breed scala van andere gewassen. De getaxeerde schade is wel sterk afgenomen vanaf 2013/14.

In tabel 7.13.1. van het Faunabeheerplan wordt de getaxeerde landbouwschade door grauwe gans, in periode 2010-2016 weergegeven. De schade in zomer- en winterperiode is gecombineerd.

schade grauwe gans	
periode	Totaal schade
2010/2011	€ 178.224,--
2011/2012	€ 168.367,--
2012/2013	€ 159.245,--
2013/2014	€ 71.293,--
2014/2015	€ 85.185,--
2015/2016	€ 29.780,--

Grauwe ganzen kunnen ook andere belangen schaden, zoals openbare veiligheid (verkeersveiligheid). De afgelopen jaren zijn er in de periode maart tot juli tientallen ganzen doodgereden. Daarbij was er in een aantal gevallen sprake van letsel aan automobilisten. In 2010 heeft zich als gevolg van ganzen een ernstig ongeval voorgedaan (Litjens e.a., 2017). Wegbeheerders treffen maatregelen om aanrijdingen zoveel mogelijk te voorkomen (zie H3.1.2). Rond waterpartijen bij snelwegen plaatst Rijkswaterstaat rasters in combinatie met aangepast bermbeheer, dat erop gericht is deze waterpartijen zo onaantrekkelijk mogelijk te maken voor ganzen en zwanen.

Grauwe ganzen veroorzaken soms schade aan het belang van flora en fauna, door plaatselijke overbegrazing van bijvoorbeeld rietvegetaties of eutrofiëring van oevers of wateren met mest (zie H3.4). Daarnaast kan er door eutrofiëring van zwem- en recreatiewateren door uitwerpselen van ganzen een risico voor de volksgezondheid optreden (zie H 3.1.1). Uitwerpselen van ganzen en andere watervogels bevatten verschillende soorten bacteriën die diarree, enterogatristis of verschijnselen van voedselvergiftiging veroorzaken, waaronder Enterobacter, Salmonella, Aeromonas hydrophila, Providencia alcalifaciens, Campylobacter en E. coli klasse 1 (Lemaire en Wiersma 2011). Hierdoor bestaan er risico's op locaties waar mensen in nauw contact komen met ganzenuitwerpselen zoals recreatiegebieden en zwemwater. Eutrofiëring van het water kan ook de ontwikkeling van blauwalg bewerkstelligen.

Ondanks de exponentiële toename van het aantal grauwe ganzen in de provincie is het totaal aan getaxeerde landbouwschade in dezelfde periode afgenomen. Het beheer door middel van afschot lijkt hiermee doeltreffend te zijn. Het afschot per jaar bedraagt ongeveer één-vijfde van de broedpopulatie. Dit aandeel afschot lijkt met name effectief in het verjagen van de grauwe gans en heeft in mindere mate een regulerende werking op de populatie. Zolang er geschikte voedselgebieden zijn voor de grauwe gans blijft de kans aanwezig dat uit omliggende gebieden (provincies) ganzen worden aangetrokken. De aanvoer van grauwe ganzen die hier overwinteren zal door het afschot gericht op de zomerganzen ook niet afnemen.

Buiten de winterperiode vindt er voor grauwe gans populatiebeheer plaats, op basis van een afweging van belangen van enerzijds gewasschade, schade aan flora en fauna, openbare veiligheid en anderzijds de gunstige staat van instandhouding van de populatie. Het populatiebeheer wordt uitgevoerd door afschot.

In het Gebiedsplan ganzen Noord-Brabant is aangegeven, dat voor een effectief beheer een combinatie van instrumenten noodzakelijk is, te weten:

- Behandelen van eieren;
- Koppelreductie;
- Vangen van ruiende ganzen;
- Afschot een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsopgang.
- Inzet van lokmiddelen.

In de winter is het beheer gericht op schadebestrijding. Dit beheer zal worden uitgevoerd door verstoring, indien nodig aangevuld met ondersteunend afschot bij kwetsbare gewassen.

OVERWEGINGEN

Om te beoordelen of de aanvrager in aanmerking komt voor een ontheffing op voorhand, wordt ingegaan op de wettelijke vereisten van belangrijke schade, staat van instandhouding en preventieve middelen.

Gunstige staat van instandhouding

Gezien de ontwikkelingen van de stand van de grauwe gans in de afgelopen beheerperiode, valt niet te vrezen voor een verslechtering van de staat van instandhouding van deze diersoort als gevolg van het hier voorgestane beheer.

Grauwe gans

Staat van instandhouding/trend landelijk:

Broedvogel: De Staat van Instandhouding van de Grauwe Gans als broedvogel in Nederland is gunstig. (bron: SOVON)

Niet-broedvogel: De Staat van Instandhouding van de Grauwe Gans als niet-broedvogel in Nederland is gunstig. (bron: SOVON)

- Matige toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014 ;
Bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS,
www.sovon.nl
- Sterke toename (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014).
sterke toename van 24.000 tot 36.000 (periode 2014-2016).
Bron: Zomerganzentelling FBE

Belangrijke schade

In het Faunabeheerplan zijn schadecijfers van het Faunafonds genoemd. Uit deze gegevens blijkt dat de schade hoog kan oplopen en dat de grens van belangrijke schade wordt overschreden. Grauwe ganzen veroorzaken veel schade.

Gewassen waar belangrijke schade is aangericht komen overeen met de gewassen waarvoor ontheffing nu wordt aangevraagd, te weten: gras (m.u.v. overjarig grasland en groenbemester in de winterperiode) en overige kwetsbare gewassen zoals, graszaad, wintergraan, maïs, aardappels, sperziebonen, stamslabonen en overige peulvruchten. In de periode 2010-2016 was de gemiddelde schade per jaar, veroorzaakt door grauwe ganzen € 115.349,--.

Preventieve middelen

Als voorschrift stellen wij, bij schadegevoelige gewassen, de inzet van minimaal twee preventieve middelen verplicht, alvorens tot het gebruik van het geweer kan worden overgegaan. Deze maatregelen dienen om de invallende en aanwezige vogels te weren en daarmee het aantal te doden vogels te beperken. De in te zetten middelen zijn te vinden bij de voorschriften.

Alternatief

Voor het op het gewenste niveau brengen en het voorkomen van schade zijn naast het gebruik van het geweer ook andere methoden toepasbaar. Deze worden ook incidenteel toegepast, maar vormen geen alternatief voor het gebruik van het geweer. Zij zijn aanvullend op het gebruik van het geweer. Alle maatregelen tezamen hebben nog niet geleid tot een wezenlijke afname van de stand de grauwe gans.

Wettelijke belangen

Ernstige schade aan de gewassen. De grauwe gans wordt genoemd als veroorzaker van schade aan diverse landbouwgewassen. In de afgelopen beheerperiode zijn belangrijke schades getaxeerd aan met name grasland, graszaad, groenten en winter- en zomergraan. In de afgelopen beheerperiode bedroeg de totale getaxeerde schade veroorzaakt door grauwe gans in totaal € 692.094,--

Verruimde tijden

De aanvrager verzocht om ontheffing voor het gebruik van het geweer vanaf een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang. Dit is in lijn met het afwegingskader in de Eerste wijzigingsregeling Beleidsregel Natuurbescherming Noord-Brabant.

Conclusie

Gelet op bovenstaande overwegingen kan de gevraagde ontheffing verleend worden voor de werkgebieden van de aangevraagde wildbeheereenheden in Noord-Brabant. Een uitzondering hierop zijn de aangewezen rust- en foerageergebieden ganzen en smienten.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

gelet op artikel 3.3 eerste, vierde en vijfde lid, in samenhang met artikel 3.17 en artikel 3.26 derde lid, van de Wet natuurbescherming

gelet op het op 13 juni 2017 goedgekeurde faunabeheerplan 2017-2023

gelet op de regels zoals gesteld in het Besluit natuurbescherming

gelet op de regels zoals gesteld in de eerste wijzigingsregeling Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant

overwegende dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort,

verlenen hierbij ontheffing aan:

De Faunabeheereenheid Noord-Brabant
POSTBUS 100
5201 AC 's-Hertogenbosch

ten behoeve van de gebruiker(s) van de ontheffing

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 en 3.2 van de Wet natuurbescherming

voor:

- **het in de zomerperiode (15 februari tot en met 31 oktober) op jachtveldniveau reduceren (doden) van de populatie grauwe ganzen, waarbij het quotum voor 2017 vastgesteld wordt op in totaal 15.000 stuks grauwe ganzen**
- **het in de zomerperiode (15 februari tot en met 31 oktober), in de periode 2018-2023, op jachtveldniveau reduceren (doden) van de populatie grauwe ganzen op basis van een nog te bepalen jaarlijks quotum**
- **het in de periode van 1 maart tot en met 31 mei behandelen van nesten**

binnen het werkgebied van de WBE's:

De Brabantse Wal, Steenberg e.o., Oranje en van Glymes Polders e.o., Niervaart, De Haagsche Beemden, de Amerkant, de Dongemond, De Biesbosch, Land van Altena, de Moer, de Langstraat, Broek en Duin, 's-Hertogenbosch Oost, 't Elsbosch, de Maaskant, Groot Ravenstein, de Overlaat, Boxmeer, Heidse Peel, Deurne en Asten. (zoals aangegeven op onderstaande kaart)

en verlenen daarbij toestemming, zoals bedoeld 3.3 lid 5, voor het gebruik van :

- Hagelgeweer kaliber 12, 16 en 20
- Kogelbuks vanaf kaliber .22
- Lokmiddelen zijnde:
 - o Lokvogels, niet zijnde levende lokvogels
 - o Middelen waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt
- Honden, niet zijnde lange honden (voor de nazoek van geschoten dieren)

en verlenen daarbij ontheffing van de verbodsbepalingen in artikel 3.26, tweede lid van de Wet natuurbescherming in samenhang met artikel 3.9 en 3.16, eerste lid van het Besluit natuurbescherming voor:

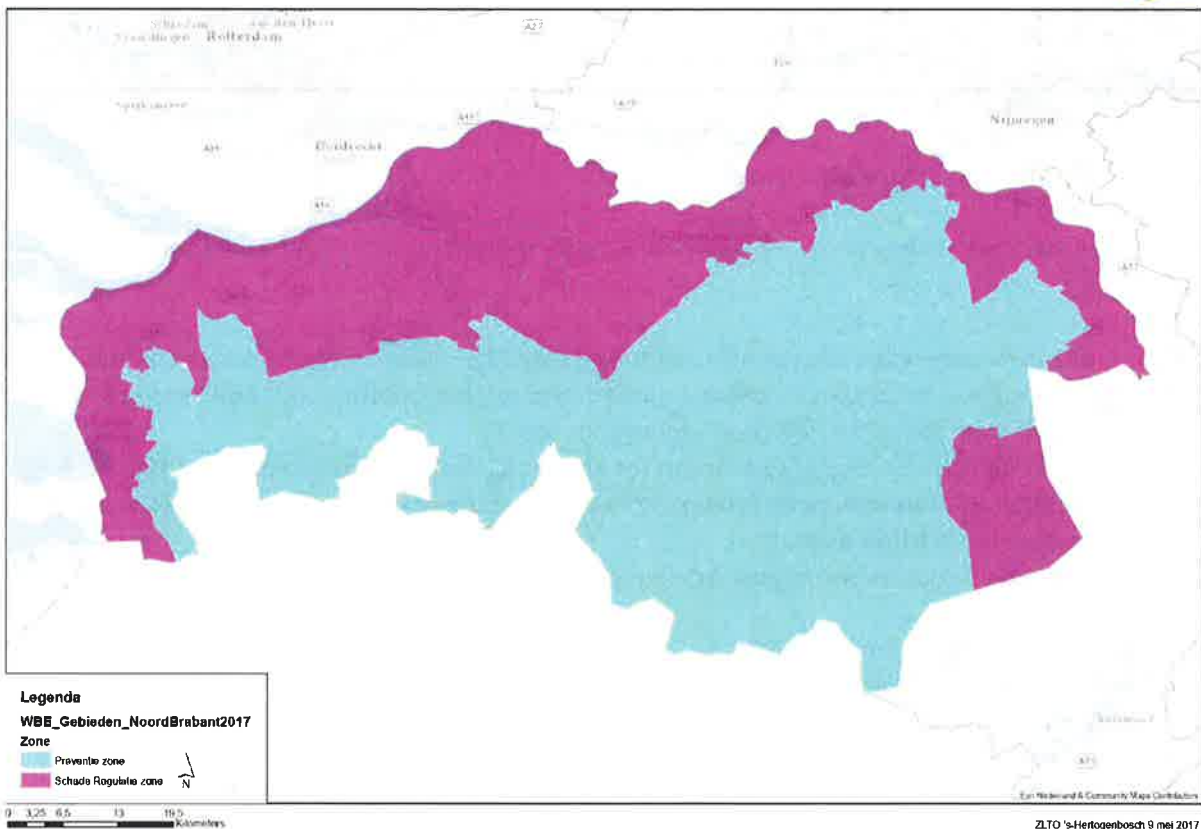
het gebruik van het geweer **gedurende één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang**,

De ontheffing wordt verleend voor de tijdsperiode van 15 februari tot 31 oktober, vanaf de dag na publicatie tot 1 juli 2023.

De ontheffing voor het behandelen van nesten wordt verleend voor de tijdsperiode van 1 maart tot en met 31 mei, voor de jaren 2018 tot en met 2023.

Deze ontheffing is geldig vanaf 4 juli 2017 tot en met 30 juni 2023.

Zone's WBE gebieden

Aan dit besluit zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. De Faunabeheereenheid is bevoegd deze ontheffing om te zetten in machtigingen aan jachthouders (de gemachtigden). De Faunabeheereenheid blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze ontheffing is verleend.
2. De ontheffing is niet van toepassing binnen de 6 aangewezen rust en foerageergebieden ganzen en smienten, zoals aangewezen in de "Regeling natuurbescherming Noord-Brabant", gedurende de periode 15 februari t/m 31 maart.
3. De gemachtigde is verplicht bij gebruik van de ontheffing een kopie van de gewaarmerkte ontheffing, een kopie van de machtiging, de schriftelijke toestemming van de grondgebruiker voor het betreden van de gronden of opstallen, een legitimatiebewijs alsmede de jachtakte bij zich te houden.
De gemachtigde dient de ontheffing en de daarbij behorende bescheiden op verzoek van een toezichthouder te tonen.
4. Een rapportage over de wijze waarop van de ontheffing gebruik is gemaakt, dient te worden opgenomen in het jaarverslag van de Faunabeheereenheid, welke jaarlijks voor 1 juli aan Gedeputeerde Staten dient te worden toegezonden.
5. Gedode dieren dienen, ter voorkoming van de verspreiding van ziekten, onmiddellijk te worden verwijderd en/of vernietigd.
6. Het afschot van grauwe ganzen op jachtveldniveau is gequoteerd. Jaarlijks zal een quotum voor het betreffende jaar worden vastgesteld. Zonder een vastgesteld quotum is deze ontheffing niet van kracht voor het op jachtveldniveau reduceren van de populatie grauwe ganzen.

's-Hertogenbosch, 6 juli 2017

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

Bekendmaking

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 3:41 van de Algemene wet bestuursrecht wordt dit besluit bekend gemaakt door toezending aan:

Stichting Faunabeheereenheid Noord-Brabant (de aanvrager)

Tevens wordt het ter kennisgeving gepubliceerd op de website van de provincie Noord-Brabant, www.brabant.nl;

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 7 juli 2017 tot en met 17 augustus 2017 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Victoriaalaan 1 b-g, 5213 JG te 's-Hertogenbosch, telefoonnummer (0485) 729 189.

Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of terug te vinden op de website www.brabant.nl/loket/verleende-vergunningen.

Bezwaar

Als u het met dit besluit niet eens bent, kunt u binnen zes weken schriftelijk bezwaar maken bij ons college. De termijn voor het indienen van het bezwaarschrift gaat in op de dag na verzending van dit besluit. U kunt het bezwaarschrift richten aan:

Het college van Gedeputeerde Staten
t.a.v. het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Wij verzoeken u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden.

Het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 6808304 en via bezwaar@brabant.nl. Wij wijzen u erop dat het op dit moment nog niet mogelijk is om bezwaarschriften per e-mail in te dienen, omdat dan de wettelijk voorgeschreven handtekening op het bezwaarschrift ontbreekt.

Voorlopige voorziening

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al dient u een bezwaarschrift in.

Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een *voorlopige voorziening* te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om de bezwaren te behandelen en daarop een besluit te nemen. Voorwaarde om een dergelijke voorlopige voorziening te vragen is dat er daarbij sprake is van een spoedeisend belang. Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. De rechtbank 'Oost-Brabant is bereikbaar op telefoonnummer (073) 620 20 20.